

teče nazadnje v četrirh večih žilah v levo plat serca, kjer se je kolotok začel.

Iz tega je razvidno, da kri na svojej poti dvakrat svojo barvo spreminja. V vlnah žilicah po životnih delih postaja namreč otemna, črnkasto rudeča, dalje pije in jemlje nepotrebne zračne tvarine, posebno ogljeno kislino, iz živih telesnih delov ali organov, in v malih žilicah, katere objemajo kakor mrežice zračne mehurčke pljuč, postaja svitlo rudeča ali arterielna in oddaja tam vdihanemu zraku popred nabrano ogeljno kislino v zamen za kislec, sostaven del našega izduha, brez katerega bi se človeško življenje še za minoto ne zamoglo ohraniti.

(Konec prihodnjič.)

## Kurent in človek.

(Posnel Merovčkov Prostoslav.)

Kurent\*) in človek se nikakor nista mogla pobotati, kdo naj gospoduje na zemlji. Človek ni hotel Kurentu priznati gospodarstva, niti Kurent človeku. — Človek je bil tedaj močan in velik. Necega dne se snideta s Kurentom. Kurent pravi: „Hajdi, skusiva se; kateri naju je močnejši, oni naj gospoduje na zemlji; kateri naju preskoči široko morje, oni bodi gospodar zemlji in vsemu na njej; menim, dosta boljše je, kot ta puščava.“ „Dobro,“ pravi človek, „skusiva se.“ Kurent prizidigne svojo haljino, pa skoči črez morje, a vendar si nogi nekoliko omoči. Jame človeka zasmehovati; a človek se ne zmeni dosti za to; zaleti se, pa preskoči morje, kot bi bilo potoček. Ni si niti prizidignil haljine, niti se omočil.

„Te uže imam,“ pravi človek, „lej ti si si omočil nogi, jaz pa ne.“ „Naj bo, zdaj si mi bil kos,“ pravi Kurent, „tvoja je zemlja in vse na njej, tvoje je morje, in kar je za morjem. A vendar to še ni vse; nekaj je še nad nama, nekaj pod nama. Skusiva še enkrat, kateri je močnejši.“ Gre k nekej votlini, pa treskne z nogo, da je zagromelo tako silno, kakor bi bila strela udarila. Votlina se razčesne in videlo se je globoko, globoko do tod, kjer imajo kače svoja ležišča. Zdaj treskne pa človek, tako, da se je zemlja v osereži zazibala; sè silnim svojim udarcem je bil zemljo prekal do tod, kjer teče čisto zlato; kače so popadale v globino, ter se utopile v zlatej reci.

„Tudi to je tvoje,“ pravi Kurent, „a še v tretje me moraš prekositi, če hočeš biti moj car. Glej na tej gori, ki presega oblake, in steza do božje mize, sedi petelin, ki čuva božjo hrano. Streliva pušico v višino; čegar pušica bode letela više, oni je močnejši, njegova je zemlja, njegovo, kar je pod njo, njegovo kar nad njo.“ Kurent streli in pušica je letela osem dni, predno je padla na zemljo. Zdajci zgrabi tudi človek za lok; devet dni ni bilo pušice nazaj; še le deseti dan pade na zemljo, in na njej je bil napičen božjo hrano čuvajoči petelin. „Ti si tedaj car,“ pravi zviti Kurent, „klanjam se ti, kakor se spodobi podložnemu.“ A človek je bil dober; pobrati se s Kurentom, potem pa odide radovaje se svojega carstva.

Kurentu je zelo merzelo, da ga je bil človek osramotil. Sklene vjeti ga z zvižajo, kajti prevedel je, da je močnejši od njega. „Zelo močan si res,“ pravi pri sebi, „a menim, da tudi zelo neumen; nekaj sem si iz-

misлил in to ti naklonim v dar.“ — Gre in ožme tertó in iz nje se je jelo cediti čisto rudeče vino. „To naj ti bode v dar! Pa kje si?“ Rekoč odide iskat človeka. Najde ga na zemlji, na drugej strani za morjem. Jedel je ravno močnik. „Kaj delaš gospod?“ prasha Kurent. „Močnik sem si bil naredil iz bele pšenice in rudečega sadja: zdaj ga jem in vodo pijem.“ „Ubogi gospod! svet vladaš, pa moraš piti vodo. Daj mi svojo kupo in dam ti pijače, katero ti je napravil tvoj najvernejši sluga.“

Človek se je dal premotiti, vzel kupo z rudečim vinom, ter jo izpil. „Hvala ti, brate! Ti si sicer dober, a pijača tvoja ni dosti vredna.“

Kurent se skremži in tiho odide. Vedno premišlja, kako bi prevaril človeka. Zopet ožme tertó, zopet je vrelo rudeče vino iz nje. Kurent nameša va-nj cepteca, kateri raste le o mesečnem svitu in ki je vilam v hrano. Potem poišče človeka. Najde ga globoko v zemlji, tam kjer čisto zlato teče. „Kaj delaš gospod?“ „Tkam si zlato košuljo; a jako sem se utrudil, zelo sem žejen; a žalibože nimam vode, do verha zemlje pa je celih sedem let hoda.“ „Lehko ti služim; tu imaš čašo vina; zlato solnčice ni nikdar obevalo boljšega.“ Človek se zopet da pogovoriti, vzame čašo in jo izprazni. „Hvala ti, Kurent! Dober si ti, pa tvoja pijača je tudi dobra.“ Voljan je bil Kurent mu v novo natočiti, a človek ni hotel, bil je pameten in zmeren po prirodi.

Kurent se namerda in odide, da si kaj boljšega izmisli. V tretje ožme tertó, in hujše je curelo vino iz nje, a tudi to pot ni ostalo nepokvarjeno in čisto. Hudobni Kurent vzame pušico, prereže si žilo, pa postavi kupo, da mu je črna kri kapala v vino. Potem se odpravi iskat človeka. Najde ga na visokej gori pri božjej mizi; jedel je ravno pečenko, ki pa ni bila za-nj, temveč za boga pečena. „Kaj pa počenjaš, gospod?“ pravi Kurent začuden in vesel, vidé da je človek hudo grešil. „Tu sedim, pa jem pečenino; a zelo se mi mudi, kajti bojim se, da pride bog in me trešči v globočino.“ „Nikar se ne boj! Kako ti diši pečenka?“ „Izverstna bi bila, a strašansko je terda, da jo komaj požiram.“ „Lehko ti pomorem,“ pravi Kurent, „tu je vino, ne dobiš tacega nikjer, ni v nebesih, ni na zemlji, — samo pri meni.“

V tretje se da človek prevariti v svojo nesrečo. „Hvala ti, Kurent! Ti si dober, a pijača tvoja je še boljše. Nalij mi še enkrat, kakor se spodobi pokornemu slugi.“ — Kurent nalije; — človeku se skali oko, skali se mu pamet. Ne misli več, da je pri božjej mizi in se še dalje mudi. — Kmalu pride bog, pa najde človeka pri mizi spečega; prepričavši se, da mu je pojedel pečenko, se razserdi, pa ga trešči z gore. — Mnogo, mnogo let je človek pol mertev ležal na zemlji. Ko zopet okrevá, ni bil več tako močan: ni mogel niti čez morje niti v zemljino globino, niti k božjej mizi.

Tako si je Kurent prisvojil gospodarstvo zemlje in čez človeka. Ljudje so od tedaj vedno majhni in slabotni.

## Drobtine.

(Spisal Fr. Jaroslav.)

### Slava kreposti.

Dné 5. novembra 1744. l. zbrali so se stanovi kraljevine Poljske v Grodnem, da zaradi nekaj važnih der-

\*) Kurent je bil visoko božanstvo poganskih Slovencev.